

Aleksandra Szyjko-Máciichowska
Kmi. we wsi Łosowo 4
Gm. Inajewo poczta 19-212 Białaszewo
rodzina rodziny Szyjków

© ARCHIWUM PAŃSTWOWE

II/2794

Rodzice nasi nazywali się Jan i Helena Szyjko.

W domu było nas sześcioro rodzeństwa: czterech braci i dwie siostry,
a mianowicie: Eugenia urodzona w 1905r.

Antonina urodzona w 1907r.

Józef urodzony w 1909r.

Aleksander urodzony w 1912r.

Jan urodzony w 1914r.

Stanisław urodzony w 1920r.

Hieronima urodzona w 1924r.

Aleksandra urodzona w 1928r.

Brat Jan był oficerem Wojska Polskiego w kawalerii w Wilnie od 1934r.
W 1939r. brał udział w walce obronnej 1939r. - polsko-niemieckiej.

Po zajęciu Kresów przez wojska sowieckie i potem w 1940r. Wilna
brata Jana aresztowano 6 października 1940r. Do tego czasu Jan ukry-
wał się i chyba działał w jakiejś organizacji. Został aresztowany w
Grozjowie, gdzie przetrzymano go kilka tygodni, a potem ślad po nim
zaginął. Teraz jednak są już świadkowie, że był w "marzu śmierci"
z Mińska do Czorzewi. W lipcu 1941r. wrócił do domu, ale w domu
nikogo nie zastał, bo rodziców, brata Stanisława i siostrę Hieronimę
oraz mnie wywieziono na Sybir, a starsze rodzeństwo już wcześniej
wyszło z domu.

W czasie okupacji niemieckiej ukrywał się i był w partyzance - czy-
ba NSZ, wiem tylko, że ich organizacja miała powiązania z generałem
Bikorskim. Ponieważ Niemcy nie mogli go złapać aresztowali zamiast
niego kogoś już Józefa i rozstrzelali jako katechistę w Białym-
stoku. Po aresztowaniu najpierw siedział w Augustowie, a potem
przewieziono go do Białegostoku. Józef osierocił żonę i całą ośro-
dkę.

Po zakończeniu działań wojennych Jan nadal nie ujawnił się i nie zdo-
łał broni, a nadal się ukrywał. W dniu 16 lipca 1945r. UB areszto-
wała Jana w Grozjowie. Jan nie poddał się odrazu, a chciał ucieknąć,
a wtedy ubecy dali serię po nogach i przestrelili mu nogę w kolanie.
Buna była bardzo groźna i długo się goiła. Kolano już do końca życia
pozostało sutymne. W czasie aresztowania nie znaleziono żadnej broni,
bo zdołał ją przedtem ukryć. Po niescoż też się nie przyznał powinno
ciężkiego śledztwa. Tym nie mniej skazano go na 10 lat więzienia,
z czego 5 lat odsiedział, a wyszedł na wolność dzięki amnestii.
Wrócił do domu kulawy. Groziła mu nawet amputacja całej nogi, lecz
przyjemny lekarz zainteresował się bezinteresownie serię zastępczych za-

Jan ożenił się, był bezdzietny, ale miał szczęście przed śmiercią - chociaż na krótko - zaznać tej wolności, o którą walczył i której tak bardzo pragnął. Zmarł. 25 listopada 1989r.

Brat Aleksander ożenił się w 1939r. Miał dwoje dzieci. W czasie wojny i okupacji wiele zagrożonych osób u nich się ukrywało, bo mieszkali na kolonii przy lesie. Kiedyś innymi ukrywał się u nich ptk. Jerzy Dąbrowski. Występował jako pastuch krów i sowiesi nie nie podejrzawali. Gdzie i kiedy aresztowano pułkownika nie wiem. Więcej informacji na ten temat może udzielić żona i córka brata Aleksandra Szyjko. Ich adres:

Gertruda Sobierańska ul. Bógorzewska 5 11-500 Giżycko woj. suwalskie
Przebywał też u nich jakiś emisariusz z Londynu. Ale do czasu daban wodę nosi. Kiedyś w 1943r. przyszedł do nich kolega brata. Kolega ten był w partyzantce i chciał przemocować. Przemocowano go i nakamiono, ale kiedy go potem zabrano nie zważał się wyjawić, że nocował u Aleksandra Szyjko, którego teściowa Natalia Pińsykowska dała mu kolację. Niemcy niesłuchanie aresztowali Aleksandra i jego teściową. Rozstrzelano ich oboje w Białymstoku. Natalia Pińsykowska osierociła czworo dzieci /najmłodszą córkę miała tylko 10 lat/. Tak więc żona Aleksandra została sama z dwójgą swoich dzieci i czwórką młodszego rodzeństwa. Te dzieci z tego Niemcy wygnali ją z domu wraz z dziećmi, a dom i zabudowania spalili. To spowodowało, że po wojnie przeniosła się na Ziemię Odyską, gdzie założyła byłe urządzenie się samotnej młodej kobiecie z szóstką dzieci.

Brat Stanisław został powołany do wojska Berlina i jako kościuszkowiec przeszedł cały szlak bojowy aż do Berlina. Po wojnie osiedził się w Warszawie i tam mieszka do dnia dzisiejszego.

My - jako rodzina wojskowa - wróciliśmy do Kraju w 1945r.

Spisana w Łajewie dnia
3 sierpnia 1987r.
Joanna Januszczyk

/Aleksandra Mściłowska/